

Nieuwsbrief Zalk helpt Oekraïne

Terwijl de oorlog in Oekraïne in een volgende fase is beland, willen we u vanuit de werkgroep **Zalk helpt Oekraïne** weer informeren over de opvang van mensen uit Oekraïne in ons dorp. Met hulp van buddies en andere vrijwilligers organiseren en coördineren we deze opvang, met het doel ze een rustige en veilige plek te bieden. In deze nieuwsbrief **Zalk helpt Oekraïne** geven we een korte update over het aantal Oekraïners dat in ons dorp verblijft en publiceren we een interview met de 19-jarige Khrystyna.

We verspreiden deze geprinte nieuwsbrief huis-aan-huis, omdat we sinds maart 2022 actief zijn als werkgroep en we het belangrijk vinden dat iedereen zich kan informeren over de opvang die we bieden als dorp. Tussendoor op de hoogte blijven? We publiceren met enige regelmaat nieuws op de website www.hetdorpzalk.nl en delen korte berichten en foto's via Facebook.

22 mensen uit Oekraïne in Zalk

Het aantal mensen uit Oekraïne dat in Zalk verblijft is de laatste maanden iets gewijzigd. Het gezin Valchenko dat in de grote unit bij de boerderij net buiten het dorp verbleef, is in het voorjaar voor een vakantie naar Oekraïne gegaan. Zij hebben besloten daar te blijven. Hun oudste dochter is nog in Zalk en zij is van plan in juli weer naar huis te gaan. Lees vooral ook het interview met haar in deze nieuwsbrief.

In de nacht van 14 op 15 juni is een nieuw gezin gearriveerd dat in de beschikbare unit is betrokken. Zij zijn nu nog met vier personen (twee kinderen) en binnenkort arriveert een derde kind. We hopen van harte dat zij in Zalk de rust en veiligheid vinden, zoals we die met elkaar willen bieden.

De ontwikkelingen in de oorlog houden onze gasten enorm bezig, waarbij zij familieleden hebben (zonen, broers, etc.) die aan het front actief zijn of oproepbaar. Een onwerkelijke realiteit voor Nederlanders.

Steun aan mensen in Oekraïne

In februari en maart hebben we als werkgroep een donatie gedaan aan vrijwilligers in Oekraïne die oudere mensen helpen die geen inkomen hebben en moeite hebben om hun bestaan overeind te houden. Dit was mogelijk doordat zoveel vrijwilligers meehelpten aan de opvang, waardoor we iets aan geld overhouden.

Terugblik informatieavond

De laatste informatieavond over de opvang van mensen uit Oekraïne was op 27 maart jl. Verschillende gasten uit Oekraïne waren hier zelf ook bij aanwezig. De opkomst bestond uit vrijwilligers en een enkele geïnteresseerde. De avond stond vooral in het teken van het besef dat de oorlog al ruim een jaar duurde en dat verschillende van onze gasten ook al een jaar in Zalk zijn. Wat betekent dit voor deze mensen? De vriendelijkheid die ze ervaren in het dorp helpt zeker om zich thuis te voelen.

Nieuwe voorzieningen in de units

Het klusteam heeft in een aantal units de aircó's en/of elektrische kacheltjes vervangen. Niet alles werkte naar behoren en de hoop is dat deze apparaten voor comfort zorgen en tegelijk minder stroomkosten met zich meebrengen. De units zijn slecht geïsoleerd wat zowel koelen als verwarmen in tijden van hoge energiekosten erg duur maakt. Samen met het bestuur van het mfd (multifunctioneel dorps huis) en de bewoners zelf kijkt de werkgroep op welke manier hierop bespaard kan worden.

Kennismaken met...

In juni 2022 reisde de toen 18-jarige Khrystyna Valchenko in haar eentje van Oekraïne naar Nederland met de bestemming Zalk. Na enkele weken kwam haar familie ook en ze namen samen hun intrek in de grote unit die net buiten de dorpskern staat bij een boerderij. De ouders Vlodo en Irina besloten het afgeopen

voorjaar als gezin terug te gaan naar Oekraïne, waar hun oudste zoon nog was. Ook hun oudste dochter Khrystyna heeft de knoop doorgehakt: Zij reist in juli terug naar Kalynivka, niet zo ver bij Kyiv vandaan, in de Brovarsky-regio. Hoe is het voor een jonge student om een oorlog mee te maken?

Februari 2022: Khrystyna is tweedejaars student journalistiek in Kyiv. Ze leidt een fijn leven, zoals je je kunt voorstellen bij een jongvolwassene: ze heeft veel vrienden, bezoekt festivals en combineert haar studie noodgedwongen met werk. Khrystyna besteedde 80% van haar tijd aan werk en 20% aan haar studie. Ze werkte als salesmanager voor een bedrijf om cursussen te verkopen. Het studeren was voornamelijk nog online, door Covid. “Ik had een vol leven”, vertelt Khrystyna met een twinkeling in haar ogen, “ik had echt vrijheid. Veel van mijn vrienden zijn ook gevlucht”.

Die eerste dag: 24 februari 2022

“Dat begin van de oorlog, dat herhaalt zich steeds in mijn hoofd”, vertelt Khrystyna op 24 mei 2023. “Die eerste dag.... Ik wil het niet, maar het blijft terugkomen; die stress.

Ik sliep. Ik was de avond ervoor, op woensdag, uit geweest. Ik was laat thuis. Donderdag zou een drukke dag zijn, omdat ik nieuwe collega's moest gaan inwerken. Om 4:00 uur hoorde ik een explosie. Net daarvoor was het nieuws dat Rusland Oekraïne zou binnenvallen maar dat geloofde ik niet. Het is de 21^e eeuw! Zoiets is niet van deze tijd... Toen was er een tweede explosie. Bij de derde was ik klaarwakker. Ik rende naar de slaapkamer van mijn ouders. Mijn broer zat daar ook al. Hij zou naar Polen vliegen de volgende dag maar die vlucht is geannuleerd. Mijn ouders waren gebeld door

een Koreaanse vriend. Hij had vanuit zijn land te horen gekregen dat hij direct weg moest uit Oekraïne. Mijn vader zei ‘ik denk dat het begint’. Om 5:40 uur zag ik op Instagram een video van Zelensky: Rusland valt alle regio's van Oekraïne aan. Het is oorlog: wapens, tanks.... Hij verzocht ons kalm te blijven en binnen te blijven om de wegen vrij te houden voor de tanks van het eigen leger. Ik schudde over mijn hele lichaam, mijn knieën beefden. We hoopten dat het maar een paar dagen zou duren, dat we de Russen konden terugjagen. Het gebeurt me nog steeds regelmatig. Dan begin ik weer te trillen, te beven; zonder aanleiding.

Ik was en ben nog steeds geschokt. Ik begrijp niet waarom je mensen zou willen doden, waarom we elkaar doden. Rusland is zo'n groot land. Waarom geven ze het geld dat ze aan de oorlog besteden niet in Rusland zelf uit om daar verder te ontwikkelen?”

Rode tulpen

Wat deden jullie?

“Alles ging zo snel. Crazy! In een paar dagen waren de Russen al dichtbij”, vervolgt Khrystyna. “We wilden thuisblijven, bij alle familie. Ik kon 10 dagen lang niet meer slapen. Het leek één lange dag. Ik was bang om te gaan slapen; om niet meer wakker te worden. We volgden voortdurend het nieuws: waar waren explosies? Ik was niet klaar om te sterven. Ik wilde nog zoveel. Ik wist veel van de eerste en tweede wereldoorlog. Zou het zo zijn? Dat ze in je huis komen en je doden? Dat deden ze en doen ze dus op sommige plekken. Blijven was gevaarlijk, wegrijden ook. Vluchtende mensen werden beschoten. 8 maart was het internationale vrouwendag. Mijn vader kwam thuis met rode tulpen, geen idee hoe hij daaraan kwam. Dat maakte me voor het eerst weer aan het lachen.”

Wanneer besloten jullie te vluchten?

Khrystyna: “Vrienden belden ons: ‘de Russen zijn hier!’. Zij wonen dichtbij Kyiv, 10 kilometer bij ons vandaan. Zij schuilden een maand in de

kelder van de kerk. Er waren zoveel raketaanvallen. Onze vrienden zagen tanks rijden in de straat en konden vluchten. Twee dagen later werd diezelfde kerk met de kelder vol mensen gebombardeerd. Alles was weg. Allemaal bekende mensen. Daarna mochten mensen die in die plaats nog leefden soms eten kopen voor hun kinderen, op andere plekken in hetzelfde dorp werden mensen hierom vermoord.

Wij vertrokken ook. De auto stond al klaar, gepakt en wel. Eén tas per persoon. Ik mocht er als enige twee meenemen. Je realiseert dat je misschien nooit meer terugkomt.

We reden naar een regio richting het westen. Ook daar waren bombardementen. Tanks stonden er tegenover elkaar, Russische en Oekraïense. Als Rusland het land zou bezetten dan wilde ik zeker verhuizen. Onvoorstelbaar.

We gingen naar Roemenië, waar we maar kort konden zijn. Daarom gingen we weer naar Oekraïne. Ik wilde niet terug. Een vriend nodigde me uit naar een school in Polen te komen. Een goed idee want ik had overdag niets te doen. Door het nieuws voelde ik veel stress, dus ik ben gegaan. Daar waren leeftijdsgenoten, een vol rooster; afleiding.”

Heimwee

Twee dagen voor het einde van het schooljaar berichtten mijn ouders dat ze naar Nederland wilden gaan, naar de Mudrenko-familie (red. het gezin in de blauwe woonunit naast het mfd). Mijn ouders wilden een veiliger omgeving opzoeken voor de jongere kinderen. Ik wilde graag bij ze zijn dus ik ben eerder naar Nederland gegaan. Ik mocht een maand bij de familie Mudrenko logeren wat heel fijn was.” De familie van Khrystyna volgde enkele weken later en nam zijn intrek in de grote woonunit bij de boerderij, net buiten het dorp. Ze hadden vaak heimwee: Vlado van 50 jaar, Irina van 45 jaar, David van 17, Nadia van 13, Jeva van 10 en Mirislawa van 5 jaar. De oudste zoon (23) was al die tijd nog in Oekraïne. Hij mocht het land niet uit. Afgelopen voorjaar is het gezin weer naar Oekraïne gegaan en is besloten daar te blijven.

Hoe is het voor jou nu zij alweer een tijdje weg zijn?

“Eerst wel eenzaam maar het is ook wel fijn om een tijdje alleen te zijn. Dat kan ik nu ook”, vertelt Khrystyna. “Het is hier stil, erg stil. Ik was gewend aan veel leven. Het is hier wel fijn, mooi. Maar er is geen winkel, weinig te doen.”

Volgende maand is Khrystyna van plan om naar huis te gaan. Ze was er in december ook even maar merkte dat het moeilijk leven is in de winter zonder elektriciteit of water. Het was ook gevaarlijk daar. “Ik wilde weten hoe het was, begrijpen hoe mensen daar leven in oorlogstijd. Het is er nu beter. Het luchtalarm gaat wel, er zijn beschietingen, maar er is een sterke luchtverdediging. De antiraketwapens van het westen die halen veel uit de lucht. Zeker in Kyiv. Vooral de resten van drones en raketten komen nog naar beneden. Crazy eigenlijk maar mensen kunnen overal aan wennen. Dit zou ik een jaar geleden ook niet geloofd hebben. De bommen vallen vrij ‘random’ naar beneden lijkt het.”

Khrystyna lacht: “Mijn oudste broer denkt bij een luchtalarm: yes, een vrije dag! Hij kan dan niet naar zijn werk reizen.”

Kaas en ‘small talk’

Khrystyna werkt bij de Bershka in Zwolle: “Straks terug in Oekraïne moet ik eerst zorgen dat ik werk vind. In een oorlog leven blijkt te kunnen maar zonder geld leven kan niet. De prijzen zijn daar enorm hoog. Sinds mijn zestiende beheer ik al mijn eigen geld. Dat wilde ik want dan kan ik ook mijn eigen keuzes maken. Later ga ik

misschien weer studeren. Nu voelt dat doelloos. Weet je, in 2020 was ik eindelijk klaar met mijn school, toen kwam corona en toen werd het oorlog. Dat is geen ideale start voor een studie. Daarom wil ik eerst werken. Ik probeer mijn gevoel te volgen.”

Tot slot, wat vind je nou echt anders hier in Nederland dan in Oekraïne?

Khrystyna reageert alert: “Dan kom ik ook echt met een lijstje hoor:

1. In Zalk groet iedereen elkaar. Ook als het een vreemde is.
2. Ik verbaas me over de lunch die mensen meenemen naar het werk. Ook de baas, die best lekker eten kan betalen. Maar dan nemen ze een boterham mee met alleen kaas, jam of pindakaas. En dat is dan alles! Zo kaal. Ik ben gewend vlees of vis te eten met aardappelen, pasta of rijst, wat groenten, soep en een dessert.
3. De kaas is lekker. Ik neem zeker een stuk mee terug naar Oekraïne.
4. Mensen zijn erg vriendelijk, geduldig, tolerant en sociaal. Dat geeft mij een comfortabel gevoel. Het hoeft niet en toch zeggen ze vriendelijke dingen tegen mij. Ze zijn hier goed in ‘small talk’. Die gewoonte wil ik meenemen naar huis.”

Terugblik op het kinderuitje

Vanuit de werkgroep Zalk helpt Oekraïne is een kinderuitje georganiseerd op 3 mei jl. Doel was zowel de gastkinderen uit Oekraïne als de kinderen uit Zalk een gezamenlijk leuke activiteit aan te bieden; 25 mensen waren van de partij. Met de bestemming Kinderpretpark Julianatoren onder begeleiding van buddies en ouders is dit gelukt!

Een verslag van een van de begeleidende buddies: “Woensdag 3 mei vertrokken wij vanaf het dorpshuis An de Steege in Zalk naar de Julianatoren in Apeldoorn. We waren met vijf auto's en 25 mensen waaronder negen Oekraïense gasten uit Zalk. Het weer zat erg mee; het was een mooie zonnige dag. Vanaf het moment dat we binnen kwamen waren de kinderen niet meer te houden.

We hebben snel twee picknicktafels in beslag genomen voor jassen, tassen, etc. Dit was een plek waar de kinderen weer bij elkaar konden komen voor een hapje en een drankje. Na heerlijk rondkijken en spelen hadden we een gezellige en lekkere lunch. Daarna konden de kinderen en sommige ouders nog genieten van alle attracties.

Mooi was het om te zien dat de kinderen uit Zalk met de Oekraïense kinderen samen aan het spelen waren. Om 17:45 uur waren we weer terug in Zalk, na een supergezellige dag voor zowel de kinderen uit Zalk maar zeker voor onze Oekraïense kinderen die in Zalk wonen.”

Met dank aan de hulp van vrijwilligers en ouders om dit uitje tot een succes te maken en opnieuw de bijdrage uit het Ontmoetingsfonds van de gemeente Kampen.

Dit is een nieuwsbrief vanuit de *werkgroep Zalk helpt Oekraïne*. Deze bestaat uit inwoners uit Zalk en is sinds maart 2022 actief. **De werkgroep is bereikbaar via zalkhelpt@gmail.com en de brievenbus bij het mfd.** Kijk voor meer informatie en nieuwsberichten op de dorpswebsite www.hetdorpzalk.nl.